

Pr Karmen Joller
Sotsiaalminister

20. aprill 2026.a.

ARUPÄRIMINE

Erihoolekande kriisi ja sotsiaalministri vastutus

Lugupeetud sotsiaalminister

Riigikohus on hiljutises otsuses üheselt rõhutanud, et riigil lasub kohustus tagada erihooldekodu koht kõigile abivajajatele ning rahanappus ega teenusepakkujate vähesus ei vabanda selle kohustuse täitmata jätmist. Kohus tuvastas ka, et Sotsiaalkindlustusameti tegevus on olnud õigusvastane.

Samas näitavad nii kohtulahendid kui ka riigikontrolli hinnangud, et erihoolekande järjekorrad on kasvanud, teenuskohtade arv ei vasta vajadusele ning inimesed ootavad abi aastaid, mis rikub nende põhiõigusi ja inimväärikust.

Te olete ametisse asumisel ja sellele järgnenud avalikes sõnavõttudes rõhutanud eelkõige tervishoiusüsteemi kriitilisi probleeme – sealhulgas ebavõrdsust tervishoius, süsteemi rahastamise kitsaskohti ning vajadust keskenduda tervishoiukriisi lahendamisele. Samuti olete toonud esile, et kõigi probleemidega ei ole võimalik korraga tegeleda ning tuleb teha valikuid prioriteetide seadmisel.

Selline rõhuasetus tekitab küsimuse, kas sotsiaalhoolekande – sealhulgas erihoolekande – süsteemsed probleemid on jäänud Teie juhtimisel tagaplaanile.

Eeltoodust tulenevalt palume Teil vastavalt Riigikogu töö- ja kodukorra seaduse paragrahvile 139 vastata järgmistele küsimustele:

1. Riigikohtu hinnangul on sotsiaalkindlustusameti tegevus olnud õigusvastane. Kuidas te hindate tekkinud olukorda, kus riik on jätnud täitmata oma põhiseadusliku kohustuse tagada erihooldekodu koht abivajajatele?
2. Kas Teie hinnangul on Teie ametiajal pööratud piisavat tähelepanu sotsiaalhoolekandele võrreldes tervishoiuvaldkonnaga?
3. Kuidas selgitate vastuolu Teie poolt rõhutatud prioriteetide ja tegeliku olukorra vahel, kus erihoolekandes on kujunenud süsteemne kriis?
4. Kas erihoolekande probleemid on jäänud nende teemade hulka, millega Te ei ole jõudnud piisavalt tegeleda? Kui jah, siis miks?
5. Millist poliitilist vastutust Te kannate olukorra eest, kus abivajajad ootavad teenust aastaid ning riigi tegevus on tunnistanud õigusvastaseks?
6. Milliseid konkreetseid samme olete juba astunud erihoolekande järjekordade vähendamiseks ning millal on oodata reaalseid tulemusi?

Arupärimine

"20" "04 2026" Nr. 996

7. Kuidas tagate, et edaspidi ei jää olulised sotsiaalvaldkonna probleemid lahendamata põhjendusega, et „kõige ei jõuta tegeleda“?

Lugupidamisega

Lauri Laats
Vadim Belobrovitsev Bob
Vladimir Orshkov wlauf
Pete Erndt
Andrei Korbennin